

PAPPI? 1

Helsingin piispa Eero Huovinen on kirjoittanut lukemisen arvoisen teoksen Pappi? (s.336, WSOY, 2001). Kirjassa paneudutaan nimenomaan luterilaisen papin rooliin.

Kirjassa on voimakas Luther-painotus. Samoin monet kirkkoisät saavat puheenvuoron. Edelleen siinä huomaa voimakkaan kansankirkon puolustuksen. Katolinen kirkko tuntuu myös olevan Huovisen sydäntä lähellä.

Kirjassa puhuu tyypillinen kansankirkon piispa - mutta puhuu avoimesti. Tuo rohkeasti esille henkilökohtaiseen elämään liittyviä asioita. Kertoo avoimesti herätysliiketaustansa, naispappeuskantansa, suhteensa pietismiin, sakramenttioppinsa jne.

Kirjassa otetaan esille niin monia tärkeitä asioita, että toivoisin sen olevan alustuksena laajalle ja periaatteelliselle keskustelulle.

Esikuvana Johannes Kastaja

Kansikuvassa näemme Jumalan Karitsaa osoittavan Johannes Kastajan. Se on helppo hyväksyä pappisviran ihanteeksi, mutta suomalaisen papin kohdalla se ei valitettavasti yleensä toteudu.

Tosin valinta on sikäli oikeutettu, ettei Johannes Kastaja sen enempää kuin aikamme papitkaan (momimuotoisine rekvisiittoineen) ole varsinaisesti Uuden testamentin henkilöitä. **He kuuluvat vanhaan liittoon.** Näin ajatellen Huovinen teki oikein luterilaisen kirkon piispana, kun hän laittoi kysymysmerkin pappi-sanan jälkeen; UT:n papistahan ei tosiaan ole kysymys! Kysymysmerkki on lukijalle selkeä varoitusmerkki: nyt siirrytään heikoille ja epävarmoille jälle! Huonolla jäällä liikkumistahan se sitten pitkin matkaa on: raamatullisten perusteiden puuttuessa joudutaan ylenmäärin turvautumaan **Lutheriin, kirkkoihin, Koivistoon ja Taanilaan!**

Uustestamentillisesti ajatellen hyödyllisempi ja rakentavampi pohdiskelun aihe olisi ollut **paimenvirka**. Sen käsittelyyn olisi ollut monin verroin helpompi saada raamatullisia eväitä. Olisikohan tämän aiheen vaiheilta lupa odottaa vastaavaa kirjaa joltakin uuspietiltä?

Johannes Kastaja oli **parannussaarnaaja**. Huovisen hahmottelemassa papinkuvassa tämä ei ole oleellinen piirre. Johannes Kastajalla oli selkeä **kutsumustietoisuus** (Joh.1:22-27), joka on yhä harvemmalla papiksi valmistuvalla (1/5). Johannes Kastaja sai **koulutuksensa erämaassa**, jossa hän oli Jumalan yksityisoppilaana. Samaa ei kaikei voitane sanoa tiedekunnassa opiskelevista. Erämaan profeetan puku oli kamelinkarvoista ja vyötäisillään nahkavyö. **Papin puku on loistokas.** Hän on kuninkaallisten tapaan hienoihin vaateisiin puettu. Johanneksen sanoma oli karua ja yksinkertaista parannussaarnaa. Tänään sitä ei pappiemme suusta yleensä kuulla. **Papit kastavat kansaa järjestään, Johannes kastoi vain parannukseen nöyryvät,** Mark.1:4-5.

Johannes Kastajan liepeillä liikkui **voimakas herätys** (Mark.1:5); entä aikamme pappien? Eikö useat heistä vieroksu herätystä reformoituna hapatuksena?

Johannes Kastaja edusti **profeettalinjaa: "Oli mies, Jumalan lähettäjä"** (Joh.1:6). Monien pappien viranhoidosta saa kuvan, että **heidän toimeksiantonsa on vain inhimillistä.**

Edelleen Johannes oli kouluttamaton, puhtaasti maallikkolinjan mies; sopimaton korkeasti koulutettujen pappiemme esikuvaksi.

Tuskin Johannes Kastajalla olisi käyttöä piispa Huovisen seurakunnassa. Ensiksi nousisi esteeksi olemattoman **heikko yleissivistys.** Toinen este

olisi teologinen: kääntymykseen tähtäävä **parannussaarna** ei tulisi hyväksytyksi pietismiä karsastavan piispan hiippakunnassa. Saattaisi myös olla niin, ettei Johannes Kastaja suostuisi vaadittavaan lisäkoulutukseen Helsingin teologisessa tiedekunnassa saadakseen täten riittävän tiedon "kirkon uskosta" ja täten virallisen pätevyyden kirkon jaloon virkaan. Jotakin outoa on siinäkin, jos Johannes Kastaja otetaan esikuvaksi kristillistä kastetta suorittaville. Nämä kasteethan ovat kaksi eri asiaa.

Palvelija?

"Paavilla on kaunis virkanimi:...Jumalan palvelijain palvelija...Paavi, piispa ja pappi ovat kaikki tyyntä Jumalan orjia, ja hänen palvelijoitaan" (s.13).

Ken kirkkohistoriaan on vähänkin tutustunut, hän voi kyseenalaistaa pappien ja varsinkin paavin palvelija-roolin. Raamattu antaakin kaitsijoille ylevän ohjeen ja varoittaa näitä "herroina hallitsemisesta", 1 Piet.5:1-3. Kirkkohistoriaan mukaan nöyryys on ollut kaukana kirkon hallinnassa. Kirkon toiminta on ollut **miekkälähetystä**, jolle oli ominaista kaikenlainen **pakkovalta**: pakkouskonto, pakkokastaminen, pakko rippi, pakko ehtoollinen, pakollinen kirkollisvero, pakko rippikoulu, pakko konfirmaatio jne. Nöyrä palvelijan mieltä kirkkohistorian sivuilta on vaikeaa löytää. Sen sijaan "herroina hallitseminen" sopii kuvaamaan kirkon toimintaa erinomaisesti. Ehkäpä kirkkoherra-nimike on terveellinen muistutus tästä kirkkoon oleellisesti kuuluvasta ominaisuudesta.

Pappiko välittäjä?

Luterilaisen opin kannalta on oikein olettaa, että papin paikka on Jumalan ja ihmisen välissä. Pappi on Hengen lähettiläs" (s.17).

- Jeesus sanoo: *"Mutta te älkää antako kutsua itseänne rabbiksi, sillä yksi on teidän opettajanne, ja te olette kaikki veljiä"* (Matt.23:8). Uusi Testamentti ei tunne pappia välittäjänä. Jumalan ja ihmisen "välissä" on vain Kristus. *"Sillä yksi on Jumala, yksi myös välimies Jumalan ja ihmisten välillä, ihminen Kristus Jeesus"* (1 Tim.2:5).

Ihmisen arvo taivaallisten asioiden välittäjänä on täysin riippuvainen hänen jumalasuhteestaan. "Hengen lähettiläänä" oleminen edellyttää, että pappi on uudestisyntynyt (Joh.3:3) ja saanut Pyhän Hengen.

Kaikki uskovat ovat "pappeja": *"Mutta te olette ´valittu suku, kuninkaallinen papisto, pyhä heimo, omaisuuskansa, julistaaksenne sen jaloja tekoja`, joka on pimeydestä kutsunut teidät ihmeelliseen valkeuteensa; te, jotka ennen ´ette olleet kansa`, mutta nyt olette ´Jumalan kansa`, jotka ennen ´ette olleet armahdetut`, mutta nyt ´olette armahdetut`"* (1 Piet.2:9-10).

Jumala on isä

"Erästä tunnetusta amerikkalaisesta saarnamiehestä sanotaan, että ´hän on henkilökohtainen tuttu Jumalan kanssa`. Sitähän me kaikki kaipaamme, mutta miten ihminen voi ylipäänsä tällaiseen intiimiin suhteeseen päästä...Jumalan aiheuttama ahdistus ei johdu siitä, että hän on niin kaukana. Jumalan pelottavuus ei ole siinä, että Hän on meistä etäällä, vaan siinä, että Hän on meitä niin lähellä. Kaikkein kauhistavin on lähellä oleva Jumala" (ss.32-33).

- **Outoa puhetta piispan suusta**. Eikö jumalanlapseus ja sen tuoma turvallisuus ole piispalle tuttu? *"Jeesuksen tähden nyt on isä mulla."*

"Pelkoa ei rakkaudessa ole, vaan täydellinen rakkaus karkoittaa pelon, sillä pelossa on rangaistusta; ja joka pelkää, se ei ole päässyt täydelliseksi rakkaudessa" (1 Joh.4:18).

"Sillä kaikki, joita Jumalan Henki kuljettaa, ovat Jumalan lapsia. Sillä te ette ole saaneet orjuuden henkeä ollaksenne jälleen pelossa, vaan te olette saaneet lapseuden hengen, jossa me huudamme: 'Abba! Isä!' Henki itse todistaa meidän henkemme kanssa, että me olemme Jumalan lapsia. Mutta jos olemme lapsia, niin olemme myöskin perillisiä, Jumalan perillisiä ja Kristuksen kanssa-perillisiä, jos kerran yhdessä hänen kanssaan kärsimme, että me yhdessä myös kirkastuisimme" (Room.8:14-17).

"En minä enää sano teitä palvelijoiksi, sillä palvelija ei tiedä, mitä hänen herransa tekee; vaan ystäviksi minä sanon teitä, sillä minä olen ilmoittanut teille kaikki, mitä minä olen kuullut Isältäni" (Joh.15:15).

"ja niin toteutui Raamatun sana: 'Aabraham uskoi Jumalaa, ja se luettiin hänelle vanhurskaudeksi', ja häntä sanottiin Jumalan ystäväksi" (Jaak.2:23).

Estonia-tapaus

"Hyvä Jumala, missä sinä olit tuona yönä, miksi sinä nukuit ja jätit ihmiset oman onnensa nojaan, miksi hylkäsit heidät tuulen ja myrskyn valtaan? Eikö rakas Herramme menetellyt vastoin omaa olemustaan, kun hän ei kuullut hukkuvien huutoa?" (s.41).

- Kyllähän onnettomuus aina mykistää. Toisen kerran Jumala kuulee hukkuvien avunhuudot järjestämällä pelastuksen, toisen kerran hän sallii onnettomuuden tapahtuvan. Meille ei ole annettu tarkkaa tietoa, miksi Jumala kussakin yksittäistapauksessa toimii niin kuin toimii, mutta yleiset linjat meille kuitenkin Raamattu tarjoaa.

Raamatussa on jalo lupaus siitä, että Jumala kuulee hädässä olevan rukouksen, Ps.50:15. Mutta on toinenkin mahdollisuus. Kun ihminen hylkää etsikkoaikansa, eikä kuule silloin Jumalan huutoa, ei Jumala puolestaan kuule, kun ihminen hädässään huutaa. Hän ei ainoastaan ole vaiti ja nuku, vaan Jumala jopa "nauraa" etsikkoaikansa laiminlyöneelle ihmiselle ja hänen hädälleen:

"Kun minä kutsuin ja te estelitte, kun ojensin kättäni eikä kenkään kuunnellut, vaan te vieroksuitte kaikkia minun neuvojani, ette suostuneet minun nuhteisiini, niin minäkin nauran teidän hädällemme, pilkkaan, kun tulee se, mitä te kauhistutte" (Snl.1:24-26).

Huovinen on ymmällä Estonia-tapauksen johdosta, mutta miksi? VT:n profeetat eivät tulkinneet kansallisia onnettomuuksia "Jumalan nukkumisina", vaan Jumalan rangaistuksina syntisestä elämästä ja kutsuna parannukseen. Eiköhän nykyisinkin Jumalan papit ole tuskaisina kyselemässä, **kuinka kauan sinä pyhä ja vanhurskas Jumala kärsit suomalaisten suruttomuutta ja syntielämää?** Jeesus antaa selityksen:

"Samaan aikaan oli saapuvilla muutamia, jotka kertoivat hänelle niistä galilealaisista, joiden veren Pilatus oli sekoittanut heidän uhriensa vereen. Niin Jeesus vastasi ja sanoi heille: 'Luuletteko, että nämä galilealaiset olivat syntisemmät kuin kaikki muut galilealaiset, koska he saivat kärsiä tämän? Eivät olleet, sanon minä teille, mutta ellette tee parannusta, niin samoin te kaikki hukutte. Taikka ne kahdeksantoista, jotka saivat surmansa, kun torni Siloassa kaatui heidän päällensä, luuletteko, että he olivat syyllisemmät kuin kaikki muut ihmiset, jotka Jerusalemissa

asuvat? Eivät olleet, sanon minä teille, mutta etlette tee parannusta, niin samoin te kaikki hukutte" (Luuk.13:1-5).

Kun Jumalan rangaistukset kohtaavat kansaa muodossa tai toisessa, Jumala ei suinkaan menettele "vastoin omaa olemustaan", sillä siihen kuuluu rakkauden lisäksi myös **pyhyys**:

"Älkää eksykö, Jumala ei salli itseänsä pilkata; sillä mitä ihminen kylvää, sitä hän myös niittää" (Gal.6:7).

Estonia-tapausten tulisi johtaa sanansaarnaajat entistä voimakkaampaan parannusjulistukseen: ellemme **tee parannusta, samoin me kaikki hukumme!** Jumalan tahto on, että onnettomuudet saisivat olla johtamassa kansaamme parannukseen.

Kaupungin kadulla

"Muistolause on usein rohkaissut minua. Erityisesti sen loppu ´tässä kaupungissa on paljon minun kansani` on asettanut kaduilla, toreilla ja kuppiloissa vastaantulevat ihmiset aivan uuteen valoon. Nämähän ovat kaikki Jumalan luomia ja lunastamia ihmisiä, rääväsuisimmatkin ja rivoimmatkin. Tottahan minä sen tiedän, että niin heidän kuin minunkin elämässäni on paljon sellaista, mistä Jumala ei pidä" (s.49).

- Ei ole kysymyksessä, onko elämässä jotakin sellaista, "josta Jumala ei pidä". Usko on kokonaisvaltainen asia. Ihminen palvelee Jumalaa tai perkelettä. Hän on Jumalan tai perkeleen oma. Missä on piispan vanhurskauttamisoppi? On hämmästyttävää, että piispa tekee pelastuksesta vain moraalikysymyksen. Raamatun mukaan, jos ihminen ei ole uskossa, koko hänen elämänsä on yksi ainoa synti. Hän on kaikkienensa Jumalan vihan alla riippumatta hänen moraalistaan:

"Joka uskoo Poikaan, sillä on iankaikkinen elämä; mutta joka ei ole kuuliainen Pojalle, se ei ole elämää näkevä, vaan Jumalan viha pysyy hänen päällänsä" (Joh.3:36).

Evangelisen liikkeen harhainen näkemys "koko maailman autuudesta" pilkistää tämän tästä Huovisen kirjassa:

"Viime vuosisadan alkupuolella vaikuttaneesta evankelisesta kirjanmyyjäsaarnaajasta ja entisestä posteljoonista Johan Westerbackista kerrotaan, että hän kerran näki maantien ojaan sammuneen miehen, pysähtyi tämän viereen ja lausui lempeästi: ´Sielläkin makaa yksi Kristuksen lunastama autuas Jumalan lapsi` (s.63).

- Tässä Huovinen jakaa teologiansa aivan ilmeisesti myös toisen piispan, Riekkisen, kanssa. Toisaalta "jokamiehen jumalanlapseus ja kristillisuus" lienevät pitkälti kaikkienkin piispojen yhteistä omaisuutta! Moisten katunäkymien pitäisi positiivisen arvioinnin sijaan johtaa pappismiehen vakavaan itsetutkisteluun.

Spener on sanonut: "*Missä näet kansan vaeltavan kurittomana, voit epäilemättä päätellä, ettei sen papisto ole pyhä.*"

Tyytymällä "vallitsevan tilanteen vanhurskauttamiseen" Huovinen yhtyy VT:n vääriin profeettoihin, jotka johtivat kansan harhaan ja turmioon julistamalla "rauha, rauha!".

"Koska he, koska he vievät minun kansani harhaan, sanoen: 'rauha!', vaikka ei rauhaa ole, ja katso, koska he, kun kansa rakentaa seinän, valkaisevat sen kalkilla" (Hes.13:10).

Kristuksen asettama?

"Pappisvirka on Kristuksen asettama...Luterilaisen opin mukaan pappisvirka on Jumalan asettama virka" (ss.66,67).

- Kuitenkin Huovinen laittaa kysymysmerkin Pappi-sanan jälkeen todeten: "Ei ole itsestään selvää, että pappeja tarvitaan." Eikö Jumalan ja Kristuksen asettamaa virkaa tarvita? Näen tässä ristiriidan.

Tämä väite olisi tarvinnut raamatullista perustelua ja täsmennystä.

Pappisvirkahan ei nouse lainkaan Uudesta testamentista. Se on vanhan liiton virka, jonka Hebrealaiskirje julistaa muun VT:n jumalanpalvelusseremonian myötä lakkautuneeksi. UT:ssa papit ovat esitetyt varsin epäedullisessa valossa: he vainosivat Jeesusta ja alkuseurakuntaa. Heidän avunsa tulivat lähinnä esille, kun oli kysymyksessä kansan agiteeraaminen Jeesusta ja uskovia vastaan. **Valitettavasti tämä pappistehtävän punainen lanka kulkee läpi kirkkohistorian: kansa pappien johdolla uskovia vastaan.** Erittäin hyvin tämä tulee esille U.Saarnivaaran He elivät Jumalan voimassa I-III. Pappi-nimi viittaa edelleen pakanuskontoihin - ja vielä enemmän naispappeuden toteutumisen jälkeen (papittaret).

UT:ssa seurakunnan johdossa ovat kaitsijat, vanhimmat. Seurakunnan johto on siis kollegiaalinen! Lisäksi piispa Huovisen olisi pitänyt tietää, että pappuus loistokkaine kaapuineen on Rooman kirkon arveluttavaa perintöä. **Lutherhan** myöntyi pappiskaapujen käyttöön vain pitkin hampain: **käytettäköön niitä ´niin kauan kuin niitä riittää`!** Tästä me voimme saada käsityksen, ettei Luther pitänyt näitä evankeliumin hengen mukaisina. Jo siitä, ettei Huovinen valinnut kirjan nimeksi seurakunnan kaitsijaa papin asemesta, voidaan päätellä kirjan raamattusidonnaisuudesta jotakin.

Kusi päähän

"Suorapuheinen ja kokenut kirkkoneuvos Ahti Auranen arvioi aikoinaan, joskus 1960-luvulla, katseltuaan ympärilleen, että ´piispalle nousee kusi päähän kuudessa kuukaudessa`" (s.72).

-Toinen "suorapuheinen" kirkonmies (ja kiisteltykin sellainen) professori **Antti J. Pietilä** lähti analysoimaan piispojen päähän nousevaa kusta:

"Jo vakinainen tulo ja virka vaikka pienempikin, sitoo. Ken vielä siinä asemassa osoittautuu hankalaksi yleiselle rauhalle, hänelle annettakoon luottamustoimia. Komiteoissa, lähetystöjen jäsenenä, toimittajina ja sen semmoisina on moni ´intoilija` taltutettu. Jos levottomuutta kuitenkin kestää edelleen, niin pitäisi ainakin lääninrovastin tai asessorin paikan rauhoitukseksi. Mutta jos joku ei vielä siinäkään asetu, niin hänet on valittava piispaksi. Piispana on vaarallisinkin fanaatikko rauhallinen mies, jonka optimistista käsitystä kirkosta virallisena laitoksena ei mikään voi horjuttaa" (Vartija-lehti).

Teologinen tiedekunta

"Jokaisen papin on oltava teologi, mutta jokainen teologi ei ole pappi" (s.74).

-Tässä joudumme kysymyksen eteen, **mikä tekee papin papiksi.** Kaiken oikean kaitsijan viran perusta on yleisessä pappudessa. **Franz Pieper** kirjoittaa Dogmatiikassaan:

"Saarnavirka edellyttää kyllä hengellistä pappautta sikäli, että on Jumalan

tahto ja järjestys, ettei vanhimpia eli piispoja valita epäuskoisista, vaan uskovista eli hengellisistä papeista."

"Kääntymättömät ovat julkisessa saarnavirassa vain Jumalan sallimuksesta, vastoin Jumalan järjestystä."

– Summa summarum: vain papista voi tulla pappi! Samaa tarkoittanee myös "savolaisen sielunpaimenen" Ukko Brofeldtin sanonta: **"Meet` on pappia ja pappiparkoja."**

Sananpalvelijana oleminen edellyttää omakohtaista uskoa. Kerrotaan, että **Antti J. Pietilä** aikoinaan ruoski pappeja pappeinkokouksessa siitä, että **monilta papeilta puuttuu persoonallinen uskonkokemus.**

Saman sanoo **Pieper**: *"ettei ilman persoonallista kristillistä kokemusta kristillisyyttä olekaan."*

Pietilä mainitsee omakohtaisena kokemuksenaan, että tiedekunta antoi hänelle tuskin ainuttakaan hengellisesti hedelmöittävää ajatusta (1930-luvulla).

Perusongelmaan liittyy kiinteästi se, että Helsingin teologinen tiedekunta on siinä määrin liberaalteologian hapattama, että se on kykenemätön tuottamaan sanaan sidottuja pappeja. Kun olemme tässä tilanteessa, ei ole perusteltua enää puhua "sananpalvelijoista"!

Teoriassa papiksi aikovat testataan, mutta käytännössä testi mahtaa olla **"Jerobeamin testi"**:

*"Ei tämänkään jälkeen Jerobeam kääntynyt pahalta tieltään, vaan teki taas uhrikukulapapeiksi kaikenkaltaisia miehiä kansan keskuudesta. **Kuka vain halusi, sen hän vihki papin virkaan, ja niin siitä tuli uhrikukulapappi**" (1 Kun.13:33).*

Teologiako yleissivistystä?

Huovinen näkee avarasti teologian: "Näin ymmärrettynä teologia on välttämätön osa inhimillistä yleissivistystä ja osa yliopistotiedettä" (s.76).

- Evankelisena (ja oppineena) piispana olettaisin Huovisen myös arvostavan Franz Pieperia ja hänen Dogmatiikkaansa. **Pieper** rajaa teologian toisella tavalla: *"Mikä ei ole raamatullista, ei ole teologista."* Ja edelleen: *"Teologiseen kykeneväisyyteen sisältyy kyky opettaa vain Jumalan sanaa...ammentaa esitettävä oppi yksinomaan Jumalan sanasta."* Pieper menee myös ao. kysymyksen ytimeen sanoessaan: *"Teologialle ei ole ominaista todistelu, vaan esittäminen."*

Teologian harjoittamisen edellytys

Huovinen painottaa tässä oppineisuuden merkitystä: "Tästä seuraa, että teologian harjoittaminen on mahdollista vain historiallisen oppineisuuden avulla" (s.76).

-Tämä painotuksen ymmärtää, kun tietää Huovisen yliopistotaustan. Pieper on kuitenkin jälleen toista mieltä: *"Luther käyttää Kapernaumin sadanpäämiehestä nimitystä theologus, koska hän on väitellyt niin jalosti ja kristillisesti, että hän vetäisi vertoja sellaiselle, joka neljä vuotta on ollut tohtorina... Varmasti on oikeutettua käyttää sanaa maallikkoteologi sellaisista kristityistä, joiden kristinopin tuntemus ja harrastus kirkollisiin asioihin ovat keskitason yläpuolella (vrt. tervehdysten luetteloa Room.16)."*

Johannes Kastaja on kirjan kannessa. Kuinkahan hän täyttää Huovisen "historiallisen oppineisuuden" kriteerin? Taitaa Johannes Kastaja tipah-
taa Huovisen teologilistalta ensi kättelyssä.

Teologian ammattilaisia

"Kirkko tarvitsee papeikseen teologian ammattilaisia, joilla on hyvä teologinen yleissivistys...Kirkon kannalta on välttämätöntä, että se saa palvelukseensa juuri teologeja, jumaluusopin alalla päteviä ihmisiä. Määrittellessään ehtoja, joita papiksi aikovalta vaaditaan, luterilaisen kirkon piispat ovat korostaneet teologisen yleissivistyksen merkitystä" (ss.77-78).

- Niinpä niin, mutta olisihan se hyvä, jos muistettaisiin Raamatunkin ehdot paimenviran suhteen: **uskoon tullut, Jumalan sanassa pysyvä, harhaopettajien paljastaja, seurakuntakurin pitäjä** jne. -1 Tim.3:7; Tiit.1:5-9.

Toisaalta teesiin voidaan yhtyä; kirkolla on tänään nimenomaan puute **ammattilaisista**. Mutta kuka on "teologian ammattilainen"? Eikö lähtökohta ole se, että hän on **vanhurskauttamisen ja uudestisyntymisen kokenut? Toinen vaatimus lienee, että hän on "väkevä raamatuissa"**, Apt.18:24. Vakava kysymys kuuluu: auttaako liberaalteologinen tiedekunta kumpaankaan näihin tavoitteisiin pääsemisessä? Eikö tiedekunta ole tunnettu siitä, ettei siellä suinkaan tulla uskoon, vaan siellä päinvastoin uskoon tulleet luopuvat siitä? Eikö myöskin tämä tiedekunta ole tunnettu Raamatun pirstomisesta, repimisestä ja turhentamisesta?

Ehkäpä on jälleen aika kuunnella **Pieperiä**:

"Jumalan sanan mukaan ei yksikään, joka ei nuhtelee väärää oppia, ole Jumalan salaisuuksien uskollinen taloudenhoitaja, hänelle uskottujen lammasten uskollinen paimen eikä uskollinen vartija Siionin muureilla, vaan palkkapaimen, mykkä koira ja petturi (vrt.esim.Jes.56:10,11; Fil.3:2 jne)."

Tolkuton satsaaminen "yleissivistykseen" ei ole oikein. Se on ajan ja voimavarojen haaskausta. On turhaa istuttaa Jumalan valtakunnan työvainiolle halajavia vuodesta toiseen tiedekunnassa oppimassa yleissivistystä, kun samalla varsinainen raamattuaihe supistetaan minimiin ja **sekin vähä on ala-arvoista liberaalteologiaa**. Nykyisin on erinomaiset mahdollisuudet saada yleissivistystä: lehdet, radio, tv, internet jne. Kyllä tiedekunnan pitäisi panostaa voimakkaasti (ja nykyistä huomattavasti enemmän) varsinaiseen aiheeseensa, Raamattuun. Toisaalta on huomattavaa, että kun ihminen tulee uskoon, hän saa myös viisauden kaikenlaisia harhaoppeja vastaan ilman, että näistä jankutetaan vuodesta toiseen. Tietyissä mielessä voimme yhtyä teesiin: uskon, että ymmärtäisin! **Jos taas usko ei ole tiedon ja viisauden pohjana, se on hyödytöntä ja hedelmätöntä kirjanoppineiden ja fariseusten viisautta.**

Nykyisestä tiedekunnan tuloksista meillä on riittämiin murheellisia esimerkkejä. Tiedekunnan käyneet eivät hallitse edes perusasioita. Heille ei ole lainkaan selvillä vanhurskauttamisoppi, jonka pitäisi olla kuitenkin hallitsevassa asemassa luterilaisessa kirkossa. **Tähän liittyy, ettei osata vastausta kysymykseen, kuinka syntinen pelastus.** Pimeys on täydellinen, kun opetetaan kaikkien suomalaisten jumalanlapseutta (mikä opetus tänään hallitsee tiedotusvälineitä)! Mitä moisilla tiedekunnilla ja teologeilla on virkaa, jotka eivät peruskysymyksiä opeta ja hallitse? **Missä on kirkon tulostavastuu?**

Paavali ja yleissivistys

Paavali oli saanut aikansa korkeimman sivistyksen. Jos teologin myönteistä mallia Raamatusta etsitään, niin se ei ole suinkaan Johannes Kastaja, vaan Paavali! Onkin siksi syytä katsoa, kuinka hän noteeraa yleissivistyksen merkityksen sananjulistustehtävänsä suorittamisessa.

*"Kavahtakaa noitakoiria, kavahtakaa noita pahoja työntekijöitä, kavahtakaa noita pilalleleikattuja. Sillä oikeita ympärileikattuja olemme me, jotka Jumalan Hengessä palvelemme Jumalaa ja kerskaamme Kristuksessa Jeesuksessa, **emmeä luota lihaan, vaikka minulla on, mihin luottaa lihassakin**. Jos kuka muu luulee voitavansa luottaa lihaan, niin voin vielä enemmän minä, joka olen ympärileikattu kahdeksanpäiväisenä ja olen Israelin kansaa, Benjaminin sukukuntaa, hebrealainen hebrealaisista syntynyt, ollut lakiin nähden fariseus, intoon nähden seurakunnan vainooja, lain vanhurskauteen nähden nuhteeton. Mutta mikä minulle oli voitto, sen minä olen Kristuksen tähden lukenut tappioksi. Niinpä minä todella luen kaikki tappioksi tuon ylen kalliin, Kristuksen Jeesuksen, minun Herrani, tuntemisen rinnalla, sillä hänen tähtensä minä olen menettänyt kaikki ja pidän sen roskana (sontana) - että voittaisin omakseni Kristuksen ja minun havaittaisiin olevan hänessä ja omistavan, ei omaa vanhurskautta, sitä, joka laista tulee, vaan sen, joka tulee Kristuksen uskon kautta, sen vanhurskauden, joka tulee Jumalasta uskon perusteella; tunteakseni hänet ja hänen ylösnousemisensa voiman ja hänen kärsimyksiensä osallisuuden" (Fil.3:2-10).*

Edelleen Paavali sanoo julistustyöstään:

"Niinpä, kun minä tulin teidän tykönnne, veljet, en tullut puheen tai viisauden loistolla teille Jumalan todistusta julistamaan. Sillä minä olin päättänyt olla teidän tykönnne tuntematta mitään muuta paitsi Jeesuksen Kristuksen, ja hänet ristiinnaulittuna. Ja ollessani teidän tykönnne minä olin heikkouden vallassa ja pelossa ja suuressa vavistuksessa, ja minun puheeni ja saarnani ei ollut kiehtovia viisauden sanoja, vaan Hengen ja voiman osoittamista, ettei teidän uskonne perustuisi ihmisten viisauteen, vaan Jumalan voimaan" (1 Kor.2:1-5).

Näyttää siltä, että Paavali ei tietänyt mitään siitä "yleissivistyksen siunauksesta", jota Huovinen ylistää pappiskoulutukseen merkittävimpänä asiana.

Yleissivistävä tutkinto

Tiedekunnan pätevyyden todisteeksi Huovinen lainaa Reijo Käkelän lausuntoa: "teologian maisterin tutkinto on paras yleissivistävä tutkinto Helsingin yliopistossa" (s.77).

-Tämä on masentava toteamus kirkon kannalta. Sehän kertoo yksiselitteisesti, että kirkko on harhautunut tehtävässään ja puuhailee alueella, joka ei sille varsinaisesti kuulu, 2 Tess.3:11; 1 Piet.4:15. Samalla se vahvistaa sen, ettei Raamattu ole opetuksessa keskeisellä sijalla.

Eikö piispojen olisi aika palauttaa tiedekunta ruotuun? Eikö tiedekunnan harhainen (ja epätarkoituksenmukainen) opetus mene ensi sijassa juuri piispojen piikkiin?

Tähän kuuluisi varmaan Huovisen lausuma: "suutari pysyköön lestissään...teologi olkoon ensi sijassa kunnan teologi" (s.79).

Taisteluvälineet

"Kirkkoisä Khrysostomos oli selvillä, että pappi joutuu monenlaisiin kamppailuihin, joissa vaaditaan monipuolista ammattitaitoa. Papin edessä oleva ´sota on monimutkaista ja viholliset ovat erilaisia`. Papin kimppuun ei hyökätä vain yhdellä tavalla. Sen vuoksi hänen on tunnettava kaikki sielunvihollisen menetelmät" (s.78).

- Aivan, mutta priorisointi olisi tässäkin tarpeen. Huovisen esiin vyöryttämät aseet eivät ole apostolisia aseita. Eikö tiedekunnan tulisi varustaa valmistuvat paimenensa nimenomaan Raamatussa ilmoitetuilla sota-aseilla (Ef.6; Hebr.4:12)? On paljon helpommin anteeksiannettavissa papin tyhmyys maallisen tiedon alalla kuin hänen omalla, hengellisellä alallaan.

Teologi ja uudestisyntyminen

"Pietistiseen tapaan teologilta ei pidä kuitenkaan edellyttää uskonnollista uudestisyntymistä tai henkilökohtaisen hurskauden tiettyä astetta. Theologia regenitorum, uudestisyntyneiden teologia, olisi liian subjektiivinen vaatimus" (s.87).

-Huh, huh, olipa se väite luterilaisen kirkon piispalta! Tämä on suoranaista harhaoppia. Tältä pohjalta voidaan ymmärtää Huovisen ja muiden piispojen lepsuus harhaoppisia pappeja ojennettaessa (esim. tapaus Kylliäinen). Huovinen hyväksyy myös "sokeat paimenet".

Pietisti Filip Jakob Spener vaati saarnaajilta ennen kaikkea todellista sisäistä kutsumusta ja sen mukaista pyhää elämää. Saarnan tuli vaikuttaa kuulijoihin kääntävästi, ja se taas oli mahdotonta, ellei saarnaaja itse ollut kääntynyt. Eiköhän tässä ole ainut todellinen ja tepsivä lääke myös tämän päivän kirkon surkeaan tilaan? Tämän pietistisen ohjelman Huovinen kuitenkin torjuu jyrkästi - valitettavasti.

Kuinka voi uudestisyntymätön ihminen menestyksellä harjoittaa teologiaa? Raamattuhan sanoo:

"Älkää heistä välittäkö: he ovat sokeita sokeain taluttajia; mutta jos sokea sokeaa taluttaa, niin he molemmat kuoppaan lankeavat" (Matt.15:14). Mitä järkeä on laittaa sokeaa paimenta seurakuntaan? Hänhän ei erota susia lampaista (kaikki ovat hänelle lampaita). Lisäksi hän vääjäämättä ajautuu ristiriitaan seurakunnassa olevien Kristuksen lampaiden kanssa, joiden silmät ovat avatut jumalallisille totuuksille. Tämä piispan lausuman jälkeen ei ole mitään syytä ihmetellä, jos kohtaa susia seurakuntien paimenina.

"Mutta luonnollinen ihminen ei ota vastaan sitä, mikä Jumalan Hengen on; sillä se on hänelle hullutus, eikä hän voi sitä ymmärtää, koska se on tutkistettava hengellisesti" (1 Kor.2:14).

Kuinka luonnollinen ihminen voi kutsua ihmisiä pelastukseen, kun hän ei itseään kuulu pelastettujen joukkoon? -Voi pyhä yksinkertaisuus!

Jos ja kun Huovinen hylkää theologia regenitorumin (uudestisyntyneiden teologian), hänen valinnakseen jää theologia irregenitorum (uudestisyntymättömien teologia). Kuinka on mahdollista, että kirkon opinartijana esiintyy mies, joka jo teologisissa peruskysymyksissä julkisesti ilmoittautuu harhaoppiseksi?

Kirkon usko - Kristus usko

Huoviselle usko on epämääräinen "kirkon usko". Tämähän tulee myös selkeästi esille piispa Riekkisen lausunnoissa. Siinä on jotakin samaa, mitä paavin kirkossa, jossa hoetaan: **kirkko! kirkko! kirkko!** Siinä Raamatun usko ja Kristuksen usko on muuttunut kirkon uskoksi. Samalla tämä kielii siitä, että kirkko on ottanut itselleen oikeuden opin määrittämiseen; kirkko on remontoitunut Raamatun uskosta itselleen sopivan version, kirkon uskon. **Kirkon usko: piispojen ja kirkolliskokousten usko.** Se ei ole uudestisyntymisessä syntyvää persoonallista uskoa, vaan uskoa, johon

yhdistytään lausuttaessa kirkon uskontunnustus:

"uskontunnustus on luonteeltaan yhteisöllinen eli yliyksilöllinen. Se sanoo enemmän kuin yksikään ihminen on voinut elämässään kokea. Kirkon penkissä tai alttarilla minä liityn siihen kristittyjen joukkoon, josta Jumala on pitänyt huolta kautta historian" (s.91).

- Tässä on selvä yhteys ortodoksiseen kirkkoon. Kollektiivinen pelastuminen on tässä aivan ilmeinen. Paavalilla oli henkilökohtainen Kristus-usko:

"ja minä elän, en enää minä, vaan Kristus elää minussa; ja minkä nyt elän lihassa, sen minä elän Jumalan Pojan uskossa, hänen, joka on rakastanut minua ja antanut itsensä minun edestäni" (Gal.2:20).

Huovisen mukaan pelastumiseen näyttää riittävän yhtyminen uskontunnustukseen seurakunnan jumalanpalveluksessa . Tässä ei pääse mihinkään siitä, että tällöin usko on ainoastaan "järjen asia". Se on vain totenapitämistä - jälleen viittaus sekä ortodoksiseen että katoliseen kirkkoon! Raamattu kuitenkin puhuu "sydämen" uskosta pelastavana uskona:

"Sillä jos sinä tunnustat suullasi Jeesuksen Herraksi ja uskot sydämessäsi, että Jumala on hänet kuolleista herättänyt, niin sinä pelastut; sillä sydämen uskolla tullaan vanhurskaaksi ja suun tunnustuksella pelastutaan" (Room. 10:9,10).

Väinö Hotti